

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
AUTONOMOUS UNIVERSITY OF ZACATECAS (MEXICO)
INSTYTUT PEDAGOGIKI, KUJAWSKA SZKOŁA WYŻSZA WE WŁOCŁAWKU
(POLSKA)
EUROPEAN INSTITUTE OF FURTHER EDUCATION (EIDV) (SLOVAKIA)
LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. JANA KASPROWICZA W INOWROCŁAWIU
(POLSKA)
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ М.П. ДРАГОМАНОВА
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В КОНТЕКСТІ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

V Міжнародної конференції

17 листопада 2022 року

**До 20-річчя з дня створення
кафедри професійної освіти
КНУБА**

***м. Київ
КНУБА***

УДК 37.09
ББК 74(4Укр)

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Київського національного університету будівництва і архітектури
(протокол № 4 від 23 грудня 2022 р.)*

Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України: матеріали V Міжнародної конференції (17 листопада 2022 року) до 20-річчя з дня створення кафедри професійної освіти КНУБА. – Київ: Київський національний університет будівництва і архітектури, 2023. – 408 с.

ISBN 978-617-8007-89-8

У матеріалах V Міжнародної конференції «Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України» висвітлюються актуальні питання професійної (професійно-технічної) освіти: вітчизняний та зарубіжний досвід; психолого-педагогічне забезпечення освітнього процесу: сучасні виклики; сучасні проблеми викладання інженерно-технічних та гуманітарних дисциплін.

Матеріали конференції розраховані на науково-педагогічних, наукових працівників у галузі педагогіки, психології, соціології, викладачів, аспірантів, студентів, а також на соціальних педагогів, соціологів, практичних психологів і соціальних працівників.

УДК 37.09
ББК 74(4Укр)

За зміст поданих матеріалів несуть відповідальність їх автори.

ISBN 978-617-8007-89-8

© КНУБА, 2023

Калениченко Руслан Арсенович,

*кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри професійної освіти
Київського національного університету*

будівництва і архітектури;

Бородін Андрій Олексійович,

*здобувач вищої освіти навчальної групи ПНК-21
Київського національного університету
будівництва і архітектури*

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Анотація. Для досягнення цілей сучасного суспільства необхідний спеціаліст, спроможний оперативно приймати нешаблонні рішення, діяти самостійно, творчо. Творчість починається там, де здійснюється самостійний пошук принципів, способів поведінки і дій. Творчість набуває розвитку на основі самостійності особистості і є вищим ступенем її розвитку.

Постановка проблеми. Пріоритетним завданням сучасного освітнього процесу є підготовка не просто висококваліфікованого фахівця, а фахівця, зорієнтованого на постійне самовдосконалення і професійний пошук. Саме такі спеціалісти спроможні не лише відтворювати засвоєні знання, а й генерувати нові [1]. Самостійна робота студентів починається з постановки навчальних завдань. Для студента саме пізнавальне завдання є зовнішньою причиною, що спонукає до дії, у процесі самостійної роботи він, спираючись на набуті знання, оволодіває новими знаннями, вміннями, навичками. При організації самостійної роботи студентів на основі постановки навчальних завдань можливе використання двох способів: перший – давати завдання однакової складності, подаючи різні види допомоги залежно від індивідуальних особливостей студентів, другий – завдання різних рівнів складності з урахуванням типологічних відмінностей. Результативність

самоосвітньої діяльності студента безпосередньо пов'язана з мотивацією навчання. Вона визначається як готовність людини до навчання, освоєння професійної діяльності та професійного росту [2]. Формування мотиваційної спрямованості – не тільки особиста справа студента, а і завдання викладача, особливо в перші роки навчання. Діяльність викладача в організації самостійної роботи студентів на основі індивідуально – орієнтованого підходу має включати такі напрями:

а) розробка системи нових завдань з предмета різних рівнів складності;
б) індивідуалізація навчальних завдань для виділення типологічних груп;

в) зміна рівнів складності навчальних завдань для студентів різних типологічних груп для того, щоб ступінь самостійності у процесі їх виконання постійно зростає; г) створення позитивного емоційного фону заняття;

д) співвіднесення оптимальних поєднань фронтальної, групової та індивідуальної форм роботи з урахуванням специфічних відмінностей кожної типологічної групи; е) надання викладачем консультативно дозованої допомоги залежно від типологічних особливостей студентів і рівня складності навчального завдання;

є) регулювання частоти і глибини контролю за продуктивністю виконання самостійної роботи залежно від типологічних особливостей студентів.

На заняттях необхідно стимулювати студентів до самостійного пошуку, накопичення і збереження відеоінформації за професійним спрямуванням,

вміння ділитися інформацією й обговорювати її з іншими студентами.

Підтримка

викладачем ініціативи студентів до пошуку професійної інформації та фокусування цього пошуку на певній професійній тематиці сприяє розвитку

вмінь і навичок професійної самоосвіти майбутніх фахівців [3].

Стимулювання

викладачем пошукової діяльності студентів виводить процес самоосвіти

(отримання інформації з ініціативи студента на основі зацікавленості)

на рівень

усвідомленого вивчення матеріалу (отримання, обробка, представлення професійної інформації в певному напрямі). Пошук, аналіз, обробка студентом

професійної інформації і представлення її перед аудиторією у вигляді доповіді

(реферату) формує навички презентування себе як особистості, робить його в

недалекому майбутньому конкурентоспроможним фахівцем.

Висновки. Таким чином, описані технології дають можливість самостійно перевірити свої знання, вміння й навички, дізнатися про наукові новинки, долучитися до галузевих проблем, зрештою, вдосконалювати свої знання.

Список використаних джерел

1. Котова А. Роль викладача в організації самостійної роботи студентів у вищому навчальному закладі. Вісник Львівського університету. Серія «Педагогіка». – Л. 2009. Вип. 25. Ч. 3. С. 250–256.
2. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: Навч. посіб.- К.: Центр учбової літератури, 2007. – С.102 -105.
3. Педагогіка вищої школи: Навч.посіб. / З.Н. Курлянд, Р.І.Хмелюк, А.В. Семенова та ін. ; За ред. З.Н.Курлянд. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2005. – С.155 – 165

Іваннікова Ганна Василівна

**ЖИТТЄСТІЙКІСТЬ ЯК ОДНА З ХАРАКТЕРИСТИК
ОСОБИСТІСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ 94**

Калениченко Руслан Арсенович, Бородін Андрій Олексійович

**ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ
ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ..... 100**

Калениченко Руслан Арсенович, Дикса Олександр Володимирович

РЕФЛЕКСІЯ ЯК МЕХАНІЗМ САМОРОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ.... 103

Калениченко Руслан Арсенович, Касіч Заріна Вікторівна

**ХАРАКТЕРИСТИКА КОНФЛІКТІВ ТА ПІДХОДІВ
ДО ЇХ ВИРІШЕННЯ..... 108**

Калениченко Руслан Арсенович, Коренюк Тамара Олегівна

**ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ НА СЬОГОДНІШНІЙ ДЕНЬ ТА
ПРИКЛАДИ ЇХ ВИРІШЕННЯ В ІНШИХ КРАЇНАХ..... 113**

Калениченко Руслан Арсенович, Луценко Олександр Петрович

**ПИТАННЯ МОДЕРНІЗАЦІЇ ТА ІННОВАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ
ОСВІТИ 115**

Калениченко Руслан Арсенович, Марченко Алла Григорівна

**ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО
ПРОЦЕСУ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ 121**

Калениченко Руслан Арсенович, Рябчун Олена Василівна

ПРОБЛЕМИ ДУАЛЬНОЇ ФОРМИ ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ 125

Калениченко Руслан Арсенович, Скорик Ганна Юрївна

**ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД НАВЧАЛЬНО-
ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ СТУДЕНТІВ З ОБМЕЖЕНИМИ
МОЖЛИВОСТЯМИ В УМОВАХ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ..... 127**

Калениченко Руслан Арсенович, Черкасова Анна Вадимівна

**ОСОБЛИВОСТІ ПОВЕДІНКИ УЧАСНИКІВ ПЕРЕГОВОРНОГО
ПРОЦЕСУ 132**

Каськов Ігор Васильович

**ПСИХОЛОГІЧНИЙ ВПЛИВ САМООЦІНКИ НА ПОВЕДІНКУ У
ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ..... 135**

Корчова Галина Леонідівна

CLIP THINKING: BASIC CONCEPTS AND TERMS..... 138

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В КОНТЕКСТІ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ

Збірник матеріалів

V Міжнародної конференції

До 20-річчя з дня створення
кафедри професійної освіти
КНУБА

(Київ, 17 листопада 2022 року)

Формат 60×84 1/16. Тираж 100 пр. Ум. друк. арк. 27,5. Зам. № 1188.

Видавець і виготовлювач ТОВ «ЦП «КОМПРИНТ»

03150, Київ, вул. Предславинська, 28

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єкта видавничої справи ДК № 4131 від 04.08.2011 р.